

INFORMACIJA O POSLOVANJU ORGANIZACIJ ZDRUŽENEGA DELA NA OBMOČJU OBČINE LJUBLJANA VIČ-RUDNIK V LETU 1977

1. Pogoji gospodarjenja v letu 1977 v SRS

Pogoji gospodarjenja so bili v letu 1977 v primerjavi s predhodnim dokaj ugodni. Dosežene rasti osebne, splošne in investicijske potrošnje so povzročile oživitve gospodarstva, katero pa so spremljale poleg pozitivnih pojavov: rast proizvodnje, produktivnosti in ugodni poslovni rezultati organizacij združenega dela, še nekateri neugodni:

- povečana inflacija in nadaljnji pritisk na rast cen,
- prehitra rast uvoza, ki se je gibala daleč nad predvidevanji Resolucije SRS,
- prehitra rast osebnih dohodkov, ki so se poleg tega po posameznih delovnih organizacijah oblikovali brez prave povezave z doseženimi uspehi dela,
- še vedno prehitra rast števila zaposlenih v materialni proizvodnji.

Po podatkih zavoda SRS za statistiko in Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino so v preteklem letu dosežene naslednje stopnje rasti:

Indeks rasti	I—XII 1977	
	Doseženo SRS	Planirano SRS
— industrijske proizvodnje	107,8	106
— povpr. št. zaposlenih	103	102,6
— izvoza	103,7	107
— uvoza	126,8	107,5
— cen industrijskih izdelkov	108,8	nebistveno
— življenjskih stroškov	114,6	114,5

Indeksi rasti kažejo, da je do največjih odstopanj od planskih predvidevanj prišlo na področju rasti cen in uvoza.

2. Poslovanje v gospodarskih organizacijah združenega dela v občini

2.1. Količinski obseg proizvodnje

V letu 1977 je dosežena v primerjavi s preteklim letom zelo ugodna dinamika proizvodnje, saj je znašala rast količinskega obsega proizvodnje okoli 9,3 % in je kar za 5 indeksnih točk presežala planirano (4,3) iz programa družbeno-ekonomskega razvoja občine Vič-Rudnik za 1977. leto.

Zmanjšana konjunktura doma je v 1976. l. povzročila padec gospodarske aktivnosti, kar se je odražalo predvsem na stagnaciji industrijske proizvodnje, rasti zalog gotovih izdelkov in neugodnih finančnih rezultatih poslovanja. V zadnjih mesecih 1976. leta je prišlo pod vplivom domače potrošnje, predvsem osebne, do oživljanja proizvodnje, v 1977. letu pa se je dinamika rasti nadaljevala še pod vplivom rasti investicijske potrošnje.

Proizvodnja na viškem področju se je gibala enako kot slovenska s tem, da je bila vedno nekoliko nad ravni proizvodnje dosežene v Sloveniji.

Indeksi industrijske proizvodnje, izračunani na podlagi statističnih poročil 25 viških industrijskih organizacij, so kazali v začetku leta na izredno visok porast proizvodnje, kar je bilo predvsem po-

sledica primerjave z doseženo nizko proizvodnjo v preteklem letu, le-ti so se proti koncu leta postopno nižali, tako da je šele izračun celoletnega indeksa proizvodnje dal pravo sliko o doseženi ravni proizvodnje v viških organizacijah.

V preteklem letu so zelo povečale obseg proizvodnje naslednje delovne organizacije: KIP (78 %), Iskra-Elektrooptika (78 %), Tiskarna (54 %), Silvaprodukt (36 %), Tovil (27 %), Kolinska (24 %) itd., proizvodnja nekaterih je stagnirala: Tobačna tovarna (0,7 %), Liga (6,6 %), medtem ko so Kovinska industrija Ig, Žičnica in Iskra TOZD Sem proizvedle manj kot v preteklem letu.

Zaloge gotovih izdelkov so istočasno porastle za 20 odstotkov, vendar je ta porast predvsem posledica dosežene ravni proizvodnje, saj znašajo zaloge v obeh letih za enomesečno povprečno količinsko proizvodnjo tekočega leta.

Večino delovnih organizacij ima zalogo gotovih izdelkov za enomesečno proizvodnjo tekočega leta, izstopajo le Kovinska Ig, Iskra Horjul, katerih zaloge so dva do trikrat večje.

V industrijskih delovnih organizacijah je število zaposlenih poraslo za 1 %, tako da ocenjujemo, da je količinska produktivnost v analiziranem obdobju v materialni proizvodnji porasla za okoli 8 %.

2.2. Blagovna menjava s tujino

Gospodarska dogajanja doma so bila v preteklem letu usmerjena predvsem na doseganje večjega ravnovesja v izvozno-uvoznih tokovih. Predvidena gibanja so predstavljala zelo zahtevno nalogo za delovne organizacije, ker se je blagovna menjava odvijala v zelo neugodnih pogojih, saj so izvozne cene rastle veliko počasneje kot uvozne. Po zadnjih devetmesečnih podatkih je rast izvoznih cen zaostajala za 6 indeksnih točk za uvoznimi.

Stopnje rasti zunanjetrgovinske menjave, dosežene v viškem gospodarstvu kažejo na dokajšnjo dinamiko rasti, s tendenco hitrejši rasti uvoza od izvoza. Zunanjetrgovinska menjava je porasla za 37,6 %, pri tem je vrednostni obseg izvoza porastel nominalno za 29,6 %, uvoza pa za 48,7 %.

Na podlagi podatkov o gibanju domačih in uvoznih cen ocenjujemo, da je dosežena realna stopnja rasti izvoza 18 %, medtem ko je realna stopnja rasti uvoza okoli 30 %. V programu družbeno-ekonomskega razvoja za leto 1977 je planirana stopnja rasti izvoza za viško področje 19 %, uvoza pa 9 %.

	I—XIV/76	I—XIV/77	v 000 USA \$ IND	SRS
Blagovna menjava	24.646	33.920	137,6	117,1
v tem: izvoz	14.299	18.538	129,6	103,7
uvoz	10.347	15.382	148,7	126,8
Deficit oz. suficit				
blagovne menjave	+3952	+3156	80	186,2
Delež pokrivanja uvoza z izvozom				
— v občini Vič-Rudnik	138	120	—	—
— v SRS	71,9	58,8	—	—

V 1977. letu je bilo izvoženo za 18.538 tisoč din blaga in storitev in to predvsem na trg dežel v razvoju (58,7 %) ter konvertibilno področje (31,4 %), medtem ko so bile dežele s klirinško valuto zelo skromno zastopane (9,9 %). V primerjavi z 1976 letom je predvsem porastel delež dežel v razvoju.

Uvažalo pa se je predvsem s konvertibilnega področja (98,7 %).

	Izvoz		IND
	1976	1977	
— konvertibilno področje	5836	5817	99,7
— klirinško področje	1671	1839	110,1
— dežele v razvoju	6792	10.882	160,2
	Uvoz		IND
	1976	1977	
— konvertibilno področje	10.218	15.189	148,6
— klirinško področje	129	193	149,6
— dežele v razvoju	—	—	—

Organizacije združenega dela so v preteklem letu v celoti pokrile svoj uvoz z doseženo vrednostjo izvoza in dosegle celo 3156 tisoč USA dolarjev presežka vrednosti izvoza nad uvozom.

Največji izvozniki so bile industrijske delovne organizacije, ki so izvozile za 94,8 % vrednosti izvoza, izražajo še trgovske organizacije (4,3 %), gozdarstvo (0,7 %), ter delovne organizacije iz dejavnosti financ in poslovnih storitev (0,2 %). Med industrijskimi delovnimi organizacijami so bili največji izvozniki: Iskra TOZD Elektrooptika (52 %), Hoja (15 %), Ilirija-Vedrog (11 %).

Skoraj celotno vrednost uvoza so dosegle, tako kot v preteklem letu, industrijske delovne organizacije (99,8 %). Največji uvozniki so bili: Ilirija Vedrog (32 %), Elektrooptika (18 %), IGO (14 %).

Dosežena struktura izvoza blaga po stopnji predelave je zelo ugodna, ker je izvoz surovin in repromateriala udeležen le s 16 % vse ostalo pa so proizvodi višje stopnje predelave — oprema, proizvodi široke potrošnje in storitve.

Uvažalo pa se je predvsem repromaterial (80 %) delež opreme je le 9 %, ostalo (3 %) so storitve.

Slika blagovne menjave s tujino kaže še vedno veliko odvisnost do uvoza repromateriala s konvertibilnega področja. Analiza blagovne menjave po panogah dejavnosti kaže veliko odvisnost od uvoza predvsem pri naslednjih panogah: predelava kovin, strojegradnja, kemična in živilska industrija, ki več uvozijo kot izvozijo, medtem ko so pozitivne: industrija električnih strojev, žaganega lesa in končnih lesnih izdelkov.

Gospodarske organizacije so v preteklem letu izvozile za 9,5 % več kot so planirale, medtem ko so plan uvoza, kljub temu da so dosegli zelo visok znesek, izpolnili le 97,6 %.

2.3. Zaposlovanje

Analiza rasti zaposlovanja, narejena na osnovi vzorca trinajstih višjih gospodarskih organizacij, kaže da je število zaposlenih v analiziranem obdobju porastlo za 1 %. Na celotnem viškem področju pa je po statističnih podatkih število zaposlenih poraslo za 3,6 %.

Dosežena rast je predvsem posledica:

— rasti proizvodnje in obsega storitev, saj so največji porasti prisotni pri: Elektrooptiki (47 več zaposlenih), Elektroprojektu (37), Mercatorju (26), Žimnici (22).

— organizacijskih sprememb. Komunalnemu podjetju so se pri reorganizaciji priključile še komunalne gradnje, ter s tem delovna organizacija prikazuje za 272 več zaposlenih.

2.4. Finančni rezultat in njegova delitev

V določenem roku po zaključku gospodarskega leta je vsaka organizacija dolžna sestaviti zaključni račun na predpisanih obrazcih. Navedeni obrazci so podlaga za izdelavo analize, ki naj na občinskem nivoju prikaže tendence v gospodarskih gibanjih ter s tem tako položaj gospodarstva v celoti kot posameznih temeljnih organizacij združenega dela.

Finančni podatki, ki jih v zaključnih računih za leto 1977 izkazuje 79 organizacij združenega dela s področja gospodarstva na področju občine, kažejo, da so bili v tem letu doseženi ugodnejši poslovni rezultati v primerjavi z doseženimi v letu 1976. Pri tem pa moramo poudariti, da je dinamična rast predvsem nekaterih kategorij kot so celotni prihodek, čisti dohodek, skladi tudi rezultat nizkih osnov v letu 1976, ko je bil ob zelo nizki gospodarski aktivnosti uveljavljen še nov sistem obračuna poslovnih rezultatov.

Organizacije združenega dela so dosegle v letu 1977 za 10.198.219 tisoč din celotnega prihodka in s tem presegle planirano vsoto za 8,4 %. Največjo rast celotnega prihodka so dosegli: Iskra — Elektrooptika (129 %), Žimnica (90 %), Plutal Alu-ploto plastika (63 %), Finomehanika (60 %), Žičnica (57 %). Manj celotnega prihodka kot v letu 1976 so obračunale: Iskra—Horjul, Ljubljanske opekarne, Hoja-Pohišstvo, Ljubljanske mlekarne — TOZD Kooperacija.

Zelo visoko rast kažejo tudi ostali elementi celotnega prihodka, saj je družbeni proizvod porastel za 36 % in čisti dohodek za 31 %. Prikazano povečanje družbenega proizvoda je delno tudi posledica nekaterih sprememb v zajemanju podatkov in izdelavi obračuna.

Čisti dohodek, ki vsebuje sredstva za osebno in skupno porabo delavcev in sredstva za razširitev materialne osnove dela ter sredstva rezerv, je dosegel znesek 1.601.544 tisoč din in je za 19,7 % višji od planiranega za isto leto. Visoko povečanje je zabeleženo pri Iskra—Elektrooptiki (165 %), Plutal Alu-pluto plastika (91 %), Žimnica (70 %), Mizarstvo in tapetništvo Ig (67 %). Največje zaostajanje za lanske leto je zabeleženo v Hoja — TOZD Pohišstvo (34 %), Biro Novum (28 %), Tekstilka (19 %).

V analiziranem obdobju so delovne organizacije dobro gospodarile, saj so dosegle veliko višjo rast poslovnega sklada (56 %) kot ostalih elementov čistega dohodka — masa bruto OD je porastla za 23 %, rezervni sklad za 17 %, sklad skupne porabe 51 %.

v 000 din

	Doseženi celotni prihodek		Razporejeni družb. proizvod		Razporejeni čisti dohodek	
	I—III/78	I—III/77 IND	I—III/78	IND	I—III/78	IND
INDUSTRIJA	2.946.390	120	1.097.987	138	773.715	132
KMETIJSTVO	60.227	106	29.640	101	16.599	107
GOZDARSTVO	149.370	133	71.657	181	41.720	145
VODNO GOSPODARSTVO	48.686	144	31.553	137	25.174	136
GRADBENIŠTVO	266.215	129	140.582	138	106.210	129
PROMET	411.094	119	135.266	119	82.892	123
TRGOVINA	5.806.069	116	510.330	133	357.733	126
GOSTINSTVO	37.184	115	18.229	122	14.845	120
OBRT	183.918	152	85.611	147	68.600	144
STANOVANJ. — KOM.	74.682	203	10.396	142	7.256	174
FINANČNE STORITVE	214.384	124	146.023	131	106.799	128
GOSPODARSTVO SKUPAJ	10.198.219	119	2.277.275	136	1.601.544	131

	Masa bruto OD		Poslovni sklad		Sklad skupne porabe		Rezervni sklad in ostali skladi	
	I—III/78	IND	I—III/78	IND	I—III/78	IND	I—III/78	IND
INDUSTRIJA	488.357	121	189.306	165	76.424	152	19.628	114
KMETIJSTVO	15.237	110	312	57	974	98	76	252
GOZDARSTVO	33.597	145	2.925	138	3.920	166	1.278	198
VODNO GOSPODARSTVO	19.379	130	2.594	136	2.596	208	605	141
GRADBENIŠTVO	79.234	123	9.855	100	13.975	247	3.147	145
PROMET	48.555	121	18.840	111	13.270	161	2.227	124
TRGOVINA	255.530	121	54.931	169	37.005	124	10.267	109
GOSTINSTVO	12.062	124	1.085	84	1.355	129	344	122
OBRT	48.395	130	12.012	198	6.692	197	1.502	169
STAN. KOM. DEJAVNOST	3.744	173	2.556	186	587	121	369	252
FINANČNE STORITVE	77.734	125	15.274	139	11.153	144	2.638	100
GOSPODARSTVO	1.081.823	123	309.689	156	167.952	151	42.079	117

2.6. Osební dohodki

Povprečni izplačani neto osebni dohodki so znašali v gospodarstvu v preteklem letu 5.126.77 din, kar predstavlja 23 % nominalno rast v primerjavi v 1976. letom oziroma 7,5 % realno rast.

Povprečni neto OD	1976	1977	Nom. IND	Realna rast
— gospodarstvo	4.161,62	5.126,27	123,2	7,5
— Vič-Rudnik	4.449,21	5.384,70	121	5,6

Poprečni osebni dohodki vseh zaposlenih v občini so porasli nominalno za 21 %, kar predstavlja okoli 5,6 % realno rast in visoko presega planirano iz programa družbeno-ekonomskega razvoja občine Vič-Rudnik za preteklo leto (planirano je bilo 1 %).

2.7. Izgube

Ugotovljene izgube ob koncu leta 1977 izhajajo iz samega poslovanja in delitve mimo doseženih rezultatov dela. V letu 1976 so konec leta prikazovale izgubo temeljne organizacije združenega dela:

	v tisočih
1. Hoja TOZD Velox	1.009
2. Hoja TOZD Galanterija	7.957
3. Ljubljanske mlekarne TOZD Posestvo	5.768
Skupaj	17.734

V TOZD Hoja in Galanterija je bila izguba v celoti pokrita v glavnem iz dohodka drugih temeljnih organizacij. TOZD Posestvo pa je imela konec leta še nepokrite izgube v znesku 5.107 tisoč din.

V letu 1977 sta dve organizaciji zaključili z izgubo:

1. Hoja TOZD Galanterija	2.186
2. Iskra Horjul	14.387
Skupaj	16.573

Znesek izgube znaša 93 % ugotovljene konec preteklega leta. (Ni dokončen, ker smo prejeli zaključne račune le 76 od vseh 85 delovnih organizacij oz. temeljnih org. združenega dela iz občine.)

Izgubi obeh TOZD sta v celoti pokriti iz dohodkov drugih TOZD Iskre oziroma Hoje.

INFORMACIJA O POSLOVANJU ORGANIZACIJ IZ NEGOSPODARSTVA

1. Zaposlovanje

Po podatkih statistične službe se je povprečno število zaposlenih v negospodarstvu na področju občine povečalo za 4,2 %. Do take rasti zaposlenih je prišlo predvsem:

— zaradi povečanega obsega storitev v inštitutih, saj se je število zaposlenih v Inštitutu Jožef Stefan povečalo za 60, Inštitutu za prenosno tehniko 15, Inštitutu za ekonomsko in vakuumsko tehniko 13 itd.

— zaradi širitve kapacitet šol in VVZ, Zdravstvenega doma in ostalih negospodarskih dejavnosti.

2. Osební dohodki

Povprečni nominalni osebni dohodki so v negospodarskih dejavnostih porasli za 117,3 % in dosegli absolutni znesek 5.914,22 din

	Ø 1976	Ø 1977	Indeks
Povprečni OD	5.040,25	5.914,22	117,3

Realni osebni dohodki so porasli za 2,5 % in precej zaostajajo za doseženim porastom v gospodarstvu, kjer je dosežena rast 7,5 %.

3. Finančni rezultat in njegova delitev

Analiza finančnih rezultatov narejena na osnovi vzorca 12 negospodarskih organizacij daje naslednjo sliko:

Indeksi rasti	Celotni prihodek	Družbeni proizvod	Čisti dohodek
I—XIV/77			
	133,9	129,4	129,3
I—XIV/76			
Bruto OD	127,1	Skladi	139,7